Openbaar Zaaknummer: Z/24/270565

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Zienswijze Kaderbrief 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Datum: 10 december 2024

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. De zienswijze vast te laten stellen over de kaderbrief 2026 van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid (hierna VRGZ) (zie bijlage 2).
2. De zienswijze middels bijgevoegde brief aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid kenbaar te maken.

Aanleiding
De Veiligheidsregio Gelderland Zuid (VRGZ) is een organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit regionale samenwerkingsverband van inmiddels 14 gemeenten is gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Wet veiligheidsregio's.

In de kaderbrief van 15 november 2024 geeft het dagelijks bestuur van de VRGZ de raden van de deelnemende gemeenten de gelegenheid om een zienswijze te geven op de kaderbrief 2026. Het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio verzoekt u om uw zienswijze voor 1 februari 2025 kenbaar te maken.

Gewenst resultaat
Met dit voorstel geeft de gemeenteraad van Wijchen haar zienswijze weer op de Kaderbrief 2026 en aandachtspunten voor de op te stellen begroting 2026.

Argumenten
1.1. In de zienswijzebrief benadrukken wij de financiële onzekerheid van gemeenten en veiligheidsregio's.
De Nederlandse gemeenten staan de komende jaren voor een grote financiële uitdaging. Het Rijk heeft eenzijdig besloten om de manier waarop gemeenten worden gefinancierd met ingang van 2024 te herzien. Ook worden veiligheidsregio's mogelijk gekort op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). Dit brengt financiële onzekerheid met zich mee. De VRGZ heeft aangegeven bij het opstellen van de kaderbrief rekening te houden met deze financiële druk. In de zienswijzebrief geven wij aan dit op prijs te stellen.

1.2. Zo weet het AB waarmee zij rekening moeten houden bij het opstellen van de bezuinigingsvoorstellen.
In de kaderbrief beschrijft de VRGZ dat zij genoodzaakt zijn om te gaan snijden in dienstverlening. Dit heeft gevolgen voor crisisbeheersing en de brandweer en daarmee voor de veiligheid van de samenleving. In de zienswijzebrief roepen wij daarom op om een scheiding aan te brengen tussen wettelijk verplichte taken en optionele taken. We vragen daarbij om de bijkomende consequenties en risico's van de bezuinigingsvoorstellen in kaart te brengen.

1.3. Met de brief maken we inzichtelijk dat de VRGZ onder druk staat.
Er wordt een steeds groter beroep gedaan op de veiligheidsregio's vanwege onder andere de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. De Landelijke Agenda is opgesteld door het Rijk en door veiligheidsregio's waar de koers voor crisisbeheersing tot 2029 is uitgezet. Tegelijkertijd worden veiligheidsregio's mogelijk gekort op de beschikbare middelen hiervoor. Dit is niet in balans. We vragen daarom in de zienswijzebrief aan de VRGZ om dit regionaal en landelijk te monitoren en onder de aandacht te blijven brengen.

1.4. Hierin benadrukken we ook het belang van (preventieve) ondersteuning aan personeel en het proces daaromheen.
De assertiviteit en agressiviteit richting hulpverleners neemt toe. Het is daarom belangrijk om preventief goede ondersteuning te bieden aan het personeel. Het is goed dat de VRGZ daarom betrokken is bij diverse ontwikkelingen over PTSS. In de zienswijzebrief vragen wij daarbij aandacht voor het efficiënter en effectiever inzetten en benutten van alle middelen rondom dit proces.

1.5. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om een zienswijze vast te stellen.
De gemeenteraad kan in haar zienswijze aangeven wat zij van de kaderbrief vindt en deze reactie kan de VRGZ verwerken in haar plannen. De VRGZ benoemt in haar kaderbrief dat de gemeenteraden de mogelijkheid krijgen om een zienswijze in te dienen en in de Gemeenschappelijke Regeling staat beschreven dat de gemeenteraad deze bevoegdheid heeft.

1.6 Door het versturen van de zienswijzebrief kan het DB door met de procedure.
De zienswijzebrief moet gericht zijn aan het DB van de VRGZ. Het DB geeft een reactie op de zienswijze. Dit wordt voorgelegd aan het AB die uiteindelijk de kaderbrief vaststelt, waarmee de procedure wordt afgerond.

Tegenargumenten en risico's

2.1 *Een zienswijzebrief biedt geen garantie dat het bestuur onze input opvolgt in de ontwerpbegroting 2026.*
Met een zienswijzebrief geven wij een reactie op de kaderbrief 2026. Het DB en het AB neemt deze input mee om te verwerken in de ontwerpbegroting 2026. Het is mogelijk dat de VRGZ door de huidige ontwikkelingen en activiteiten haar taken niet binnen de reguliere begroting kan opvangen. Een voorbeeld is het huidige onderzoek naar het vastgoed. Mogelijk leidt dit een hogere bijdrage in de ontwerpbegroting 2026. Deze bijdrage moet wel voldoen aan de kaders die het AB op 19 april 2018 heeft vastgesteld. Op dit moment is daar nog onvoldoende zicht op.
De gemeenteraad heeft bij de ontwerpbegroting 2026 ook de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

2.2 Het is nog niet duidelijk of de bezuinigingsvoorstellen in de ontwerpbegroting 2026 nodig zijn en wat zij gaan inhouden.
De bezuinigingsvoorstellen worden zo concreet mogelijk in de ontwerpbegroting 2026 opgenomen en financieel vertaald. Tegelijkertijd heeft het Rijk nog geen uitsluitsel gegeven of de korting op de BDuR definitief is. Verder wordt er beoogd om structurele keuzes te maken. Het is niet duidelijk wat deze keuzes dan gaan zijn. Wel geven wij in onze zienswijze richting aan deze keuzes waar het bestuur van de VRGZ mee aan de slag kan gaan.

Financiële gevolgen
De kaderbrief 2026 is de eerste aanzet van de VRGZ om tot een conceptbegroting te komen. De zienswijze op de kaderbrief geeft nog geen financiële vertaalslag van de plannen. In de kaderbrief wordt een aantal ontwikkelingen en risico's benoemd die in de conceptbegroting 2026 van de VRGZ mogelijk leiden tot kostenuitzettingen. De omvang daarvan alsmede de financiële dekking van deze kosten komen aan de orde bij de behandeling van de zienswijze op de conceptbegroting 2026.

Communicatie
Er wordt een zienswijze gestuurd aan het bestuur van de VRGZ.

Vervolgstappen
Na behandeling van de zienswijzen op de kaderbrief in het Algemeen Bestuur van de VRGZ verwerkt de VRGZ de kaderbrief tot een conceptbegroting 2026. Deze wordt ook voor een zienswijze aan de gemeenteraden voorgelegd (voor 1 april 2025). Bij de conceptbegroting volgt altijd ook een advies vanuit de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen die bij de zienswijze op dat moment wordt betrokken.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

Voorstel
Advies
Advies is om de bijgevoegde zienswijze toe te zenden aan het bestuur van de VRGZ. Er is advies gevraagd aan de financieel adviseur van de Werkorganisatie Druten Wijchen en de zienswijzebrief is afgestemd met de werkgroep van de 14 deelnemende gemeenten.

Bijlagen:
1. Kaderbrief 2026 Veiligheidsregio Gelderland Zuid
2. Zienswijze aan DB VRGZ – kaderbrief 2026 VRGZ